

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Si effunderet[ur] calix q[ui]d agat[ur] Et effusio calicis mulitpl[e]r fit

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Tercia regula est talis. q̄ sacerdos nunq̄ d̄z celebrare missam cum lib̄o in quo nō habent̄ verba canonis. posito etiā illo q̄ sacerdos sciat canonē cor̄detenus seu exterius. Et rō est. q̄ sacerdos ex cogitatōe mēt̄is rūpitur et agit̄ ita q̄ nō p̄t ordinare dicere illa verba. p̄pter illud scandalū euitā dum tūc sacerdos d̄z habere missale. Illa rō est. q̄ dyabolus q̄ ē mille ar̄tifer inducit diuersas cogitatōnes sacerdoti faciens eū errare. ḡ sacerdos d̄z habere lib̄y. Quarta regula ē talis. si sacerdos ex negligētia effunderet sanguinē x̄pi sup̄ lintheamina altaris. tūc ip̄e sacerdos d̄z illā p̄te mappę sugere et multoties lauare pres̄ madefactas. et illā lotionem d̄z ebibere. et post h̄ p̄tulas mappę debet abscindere et in loco p̄secrato reseruare. Quia regula talis ē. q̄ sacerdos qui pagit illā negligētia nō d̄z celebrare nisi p̄us peniteat et satisf̄ faciat p̄ tali negligētia.

¶ Circa lrām p̄mo ē notādum. q̄ doctores sacre scripture tractātes illā materiā circa quartum sniaz dicunt. q̄ materia huius sacramēti que ē conuertēda in sanguinē x̄pi ē naturale vinū vitis. Et illa p̄clusio p̄bat sic quia cum vino x̄ps hoc sacramētum p̄secrādo instituit. vt habet̄ Math. xvi. et p̄ma ad Corinth. xi. igit̄ hmōi vinum debet obseruari in celebratōne missaz. Ex quo correlarie seq̄tur. q̄ de vino pomoz vel p̄torum nō debet fieri p̄secratio huius sacramēti. et rō est. q̄ nō est naturale vinū. Secūdo correlarie seq̄tur. q̄ de vino vere aceroso nō d̄z fieri p̄secratio huius sacramēti. quia vinū vere acerosum nō est vinum. ideo nō ē naturale vinum. ergo ex p̄nti cum eo nō debet fieri celebratio misse. Dictū est notanter (vere) q̄ si vinum eēt aliq̄ mō stipticū siue p̄culosum et nō totaliter eēt acerosum. tūc tpe nēcitat̄is cū eo licitū ē celebrare. Tercio correlarie sequit̄. q̄ cū agrestis h̄mō debet fieri p̄secratio sanguinis x̄pi. Hoc correlariū probatur sic. q̄ agresta solū est in vitidi vino et de facto nō ē vinū. ideo nō d̄z fieri celebratio misse cū agresta. quia agresta nondū maturescit. Et illa materia est doctoz circa quartum sniarum

¶ Secūdo ē notādum. q̄ hmōi naturali vino d̄z modicū de aqua admisceri. Et rō fm̄ aliquos doctores ē. q̄ d̄ns iesus x̄ps credit̄ h̄ sacramētū ita p̄secrāsse. sed Damascen⁹ d̄t q̄ hec ē rō. q̄ cōis p̄suetudo terre sancte est nō bibere vinū nisi limphatū p̄pter eius fortitudinē excellētē. et ideo d̄ns in cena q̄ h̄ sacramētum instituit fecit fm̄ vsū regionis. ita q̄ des̄dit discipulis suis vinum limphatū. et ideo eādē formā quā dominus instituit etiam tenemur seruare

¶ Tercio notādum est. q̄ si crinis vel verm̄is venenosus (sicut aranea vel musca) inueniret̄ in calice p̄secrato hoc fm̄ sc̄m Tho. p̄tingit̄ dupl̄r. v̄l añ p̄secratōem. vel post. si añ p̄secratōnem tūc illud vinū effundit̄ et aliud vinū accipit̄ et de nouo celebrat̄. sic tñ q̄ sacerdos p̄us d̄z mūdare suū calicē valde diligēt̄ et bñ. Si aut̄ hoc p̄tingat post p̄secratōem tūc sacerdos d̄z facere fm̄ q̄ autor in l̄ra docet. sc̄z q̄ d̄z p̄burere illū vermē vel ad aquā fluxibile. p̄icere et solā lotionē d̄z sumere. sed tñ si sic esset q̄ sacerdos esset tā grosse p̄plexionis ita q̄ nō timeret vomitū tūc p̄t sumere substātiā illorū vermū. q̄ d̄z miraculose q̄ q̄ndā sacerdos in p̄secratōe deglutit̄ araneā et postea p̄ multos dies in minutōe sanguinis aranea exiit̄ de vulnere. Sed si sacerdos nō est grosse complexionis ita q̄ timet nauisam tunc

Summula Raymundi

nō debet sumere substantiā eorū. sed tñ lotionē. vt supra dictū est
¶ Quarto ē notandū. si sacerdos inueniret venenū in calice tūc ibi diu-
biū eēt qd eēt faciendū. Ad h̄ rñdet sanctus Tho. q. sacerdos nullo mō
d3 sumere tale venenū. sed d3 fundere in vasculū z valde caute reseruare z
ad locū sacz reponere. z debet valde bñ calicē mūdare. z calicē mundato
de nouo infundat vinū z p̄secrēt postea assumar. S3 tñ aliq̄ doctores di-
cūt q. ipse sacerdos deberet sumere illud venenū. In oppositū at̄ ē sanctus
Tho. ppter humane nature fragilitatem

¶ Quinto ē notandū. si sacerdoti ex negligētia acciderit q. effunderet vi-
nū p̄secratū p̄ duas mappas qd debeat facere. Rñdetur q. ipse sacerdos p̄
res mappę madefactas d3 sepius lauare supra calicē z d3 illā lotionē su-
mere ad se. z illā negligētiā d3 pus p̄fiteri. z nō celebrare nisi pus satisfā-
ciat penitēdo. q̄ at̄ sit penitētia patebit infra

¶ Sexto notandū. ad qd valeat missā ipsi homibz deuote z sine pctō
mortali ad missā veniētibz. Rñdet q. ipsi sp̄alt̄ decē gr̄e inferūt. Qua-
rū p̄ma talis est. q. pctā eis ibi dimitunt. Scda. q. ibi sp̄itus sancto reple-
bunt. Tercia. q. ipsoz oīo corā dei pietate exaudif. Quarta. q. oīo ipsoz
sacerdotis p̄ eis exauditur. Quinta. q. ipsi in periculo mortis securiores
erūt illud attēdo. Sexta. q. purgatorū illoz hominū minorat. Septim̄
mo. q. angeli cū his hoibz habitare solent. Octaua. q. virtutes illoz hoim
augmētatur. Nonā. q. isti hoies in fide catholica roborant. Decima. q.
magñū gaudiū corā deo eis impetrabūt

¶ Septimo notandū. lra dicit (fundas) vñ effusio calicis fit multz mo-
dis. Vno mō sic q. effundit in tāta q̄ntitate q. stillat sup tabulā altar̄. vel
effundit in modica q̄ntitate q. nō stillat sup tabulā altar̄. si p̄mo modo
tunc tabule altar̄ debent līngi. z postmodū debent radi cum cultello. et
post hoc cineres illius abscissionis vel abrasionis debēt in loco reliquiarū
reseruari. Et sic eodē modo est faciendū de corpore xp̄i si sup terram cecide-
rit. Si aut̄ stillat in modica q̄ntitate ita q. nō pertrāseat nūl p̄ vnā map-
pam. tunc sacerdos sic negligēs debet penitere tres dies in pane z aqua z
debet se abstinere a celebratione missaz donec peniteat. Si aut̄ p̄transat
duas mappas. tunc ipse sacerdos debet ieiunare z penitere sex dies in pa-
ne z aqua. z iterum se abstinere a celebratione missarum donec satisf̄ fecit
de crimine p̄petrato. Si autem per tres mappas. tunc ipse sacerdos debz
ieiunare z penitere nouem dies in pane z aqua. z se iterum abstinere a ces-
lebratione missaz. Si autem sanguis xp̄i stillauerit p̄ quattuor mappas
vel p̄ plures. ita q. attingit tabulam altar̄. tunc ipse sacerdos debet ieiunare
in pane z aqua triginta dies. z se iterum abstinere a celebratōe missa-
rum donec peniteat. Si autem sanguis xp̄i ceciderit sup terram. tunc ipse
sacerdos debet ieiunare in pane z aqua quadraginta diebz. z se abstinere a
diuino officio missę donec peniteat. Si autē corpus dñi nostri iesu christi
caderet sup terram. tunc iterum ipse sacerdos debet penitere p̄ quadragin-
ta dies z ieiunare in pane z aqua z abstinere se ab officio missę donec peni-
teat. Et h̄ est de inrēctione Innocētij.

¶ Item notandum. dubitaret quis. vtz in trāsmutatōe vini in sangui-
nem vinū totaliter annihilat. s̄lt̄ in trāsmutatione panis in carnem. Ad